

Original Article

Experience in legislative oversight of rural economic development in selected provinces and lessons for Ninh Binh Province

Nguyen Thi Thanh, Tran Duc Hiep, Nguyen Thi Huong Lan*

VNU University of Economics and Business

No. 144 Xuan Thuy Road, Cau Giay District, Hanoi, Vietnam

Received: October 16, 2024

Revised: December 12, 2025; Accepted: February 25, 2025

Abstract: Rural economic development is a key priority in the socio-economic development strategy, particularly in localities with a high proportion of rural populations. In this context, the oversight function of elected bodies, specifically the People's Councils at various levels, plays a crucial role in ensuring the effective implementation of the State's policies, guidelines, and legal frameworks on rural economic development while also promoting grassroots democracy. This paper examines the oversight experience of elected bodies in selected provinces and derives relevant lessons applicable to the specific conditions of Ninh Binh Province. The study aims to contribute to fostering sustainable and efficient local economic growth.

Keywords: Oversight, elected bodies, People's Councils, rural economic development, Ninh Binh Province.

* Corresponding author

E-mail address: lanth@vnu.edu.vn

<https://doi.org/10.57110/vnu-jeb.v5i1.457>

Copyright © 2025 The author(s)

Licensing: This article is published under a CC BY-NC 4.0 license.

Kinh nghiệm giám sát của cơ quan dân cử đối với phát triển kinh tế nông thôn của một số tỉnh và bài học cho tỉnh Ninh Bình

Nguyễn Thị Thanh, Trần Đức Hiệp, Nguyễn Thị Hương Lan*

*Trường Đại học Kinh tế - Đại học Quốc gia Hà Nội
Số 144 Đường Xuân Thủy, Quận Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 16 tháng 10 năm 2024

Chỉnh sửa ngày 12 tháng 2 năm 2025; Chấp nhận đăng ngày 25 tháng 2 năm 2025

Tóm tắt: Phát triển kinh tế nông thôn là một nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt tại các địa phương có tỷ lệ dân cư nông thôn cao. Trong đó, chức năng giám sát của cơ quan dân cử, cụ thể là hội đồng nhân dân các cấp, giữ vị trí quan trọng nhằm đảm bảo thực thi hiệu quả các chủ trương, chính sách và pháp luật của Nhà nước về phát triển kinh tế nông thôn, đồng thời phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Bài viết tập trung nghiên cứu kinh nghiệm giám sát của cơ quan dân cử tại một số tỉnh, từ đó đề xuất một số bài học phù hợp với điều kiện thực tiễn của tỉnh Ninh Bình, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế địa phương theo hướng bền vững và hiệu quả.

Từ khóa: Giám sát, cơ quan dân cử, hội đồng nhân dân, phát triển kinh tế nông thôn, tỉnh Ninh Bình.

1. Giới thiệu

Phát triển kinh tế nông thôn (KTNT) là nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược kinh tế - xã hội của Việt Nam, đặc biệt đối với các địa phương có tỷ lệ dân số nông thôn cao. Trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế và chuyển đổi mô hình tăng trưởng, KTNT không chỉ thúc đẩy tăng trưởng mà còn nâng cao đời sống người dân, thu hẹp khoảng cách phát triển giữa nông thôn và thành thị.

Tỉnh Ninh Bình có lợi thế về điều kiện tự nhiên, vị trí địa lý thuận lợi và cơ sở hạ tầng ngày càng hoàn thiện, tạo nền tảng cho phát triển KTNT bền vững. Các chương trình như xây dựng nông thôn mới, phát triển sản xuất theo chuỗi giá trị, khuyến khích đầu tư vào nông nghiệp đã đạt kết quả đáng ghi nhận. Tuy nhiên, KTNT của tỉnh vẫn gặp thách thức như quy mô sản xuất nhỏ lẻ, năng suất lao động thấp và biến động thị trường nông sản. Trong bối cảnh đó, vai

trò giám sát của HĐND trở nên quan trọng nhằm đảm bảo chính sách KTNT được thực thi hiệu quả, phù hợp với điều kiện thực tế địa phương.

HĐND có nhiệm vụ giám sát việc thực hiện các chính sách, chương trình phát triển KTNT, đảm bảo minh bạch và hiệu quả trong quản lý, sử dụng nguồn lực. Công tác giám sát giúp phát hiện bất cập để điều chỉnh kịp thời. Tuy nhiên, hoạt động giám sát của HĐND tỉnh Ninh Bình còn gặp khó khăn như hạn chế về công cụ giám sát, nhân lực chuyên trách và phương thức thu thập, xử lý thông tin.

Bài viết sử dụng phương pháp phân tích tổng hợp, so sánh và nghiên cứu trường hợp để đánh giá kinh nghiệm giám sát của HĐND tại Quảng Bình, Thái Nguyên và Hải Dương từ 2016 đến nay. Giai đoạn này có nhiều thay đổi quan trọng trong công tác giám sát của HĐND cấp tỉnh đối với KTNT. Thứ nhất, Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 và Luật Hoạt động giám

* Tác giả liên hệ

Địa chỉ email: lanth@vnu.edu.vn

<https://doi.org/10.57110/jebvn.v3i1.457>

Bản quyền © 2025 (Các) tác giả

Bài báo này được xuất bản theo CC BY-NC 4.0 license.

sát của Quốc hội và HĐND (2015) quy định rõ vai trò, quyền hạn của HĐND trong giám sát thực thi chính sách kinh tế - xã hội, đặc biệt là KTNT. Thứ hai, Chương trình Mục tiêu Quốc gia về xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016-2025 có nhiều điều chỉnh về cơ chế chính sách, nguồn lực tài chính, đòi hỏi HĐND địa phương tăng cường giám sát để đảm bảo hiệu quả thực hiện. Thứ ba, hội nhập quốc tế sâu rộng, tác động của COVID-19, chuyển đổi số trong nông nghiệp và xu hướng phát triển bền vững đặt ra yêu cầu giám sát linh hoạt, phù hợp thực tiễn địa phương. Từ các phân tích, bài viết đề xuất bài học nhằm nâng cao hiệu quả giám sát của HĐND tỉnh Ninh Bình, góp phần thúc đẩy KTNT bền vững.

2. Cơ sở lý luận về chức năng giám sát của cơ quan dân cử đối với phát triển kinh tế nông thôn

Giám sát, theo nghĩa phổ thông, được hiểu là theo dõi và kiểm tra xem có thực hiện đúng những điều quy định không. Chức năng là hoạt động, tác dụng bình thường hoặc đặc trưng của một cơ quan, hệ cơ quan... (Hoang, 2004). Ko co trong tltk Theo đó, chức năng giám sát của cơ quan dân cử có thể được hiểu trên hai khía cạnh chính: Thứ nhất, đây là một khuynh hướng hoặc lĩnh vực hoạt động trong tổng thể các chức năng cơ bản của cơ quan dân cử, mang tính tất yếu và khách quan. Thứ hai, giám sát là quá trình theo dõi, đánh giá nhằm xác định trách nhiệm của các đối tượng chịu sự giám sát trong việc thực hiện các quy định của Hiến pháp và pháp luật. Qua đó, cơ quan dân cử có thể thực hiện các điều chỉnh cần thiết, bảo đảm tính hiệu quả và phù hợp của chính sách công (Tran & Tran, 2024).

Trong bộ máy Nhà nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, hệ thống các cơ quan dân cử, bao gồm Quốc hội và Hội đồng nhân dân (HĐND) các cấp, được hình thành thông qua bầu cử và hoạt động theo nhiệm kỳ. Đây là các cơ quan đại diện cho ý chí và nguyện vọng của nhân dân, đóng vai trò quan trọng trong việc quyết định các chính sách phát triển kinh tế - xã hội và giám sát việc thực thi các chính sách đó. Theo Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND (2015), giám sát được định nghĩa là việc chủ thể giám sát theo dõi, xem xét, đánh giá hoạt động của cơ quan, tổ

chức, cá nhân chịu sự giám sát trong việc tuân thủ Hiến pháp và pháp luật, thực hiện nhiệm vụ và quyền hạn được giao. Dựa trên kết quả giám sát, cơ quan dân cử có thể xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm.

Ở cấp độ địa phương, hoạt động giám sát của HĐND đóng vai trò quan trọng trong việc bảo đảm tính minh bạch, hiệu quả của các chính sách phát triển kinh tế nông thôn (KTNT). Giám sát không chỉ giúp phát hiện hạn chế, bất cập mà còn góp phần điều chỉnh, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước.

Nội dung giám sát chủ yếu tập trung vào kiểm tra việc thực hiện các chính sách, chương trình phát triển KTNT, đảm bảo chúng được triển khai đúng quy định, đạt mục tiêu đề ra và mang lại lợi ích thiết thực cho người dân. Các lĩnh vực quan trọng trong giám sát bao gồm: Đầu tư công và hạ tầng nông thôn; Chính sách hỗ trợ sản xuất và phát triển kinh tế nông thôn; Chương trình giảm nghèo và an sinh xã hội; Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững.

Bên cạnh đó, HĐND còn giám sát hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước nhằm bảo đảm tính tuân thủ pháp luật, nâng cao hiệu quả thực hiện chính sách. Công cụ giám sát bao gồm: thu thập thông tin từ báo cáo của cơ quan chức năng, tổ chức các cuộc họp, chất vấn, lấy ý kiến cử tri, khảo sát thực tế và tổ chức các phiên giám sát trực tiếp tại địa phương. Đối tượng giám sát không chỉ giới hạn ở cơ quan hành chính cấp tỉnh mà còn bao gồm cấp huyện, xã có trách nhiệm triển khai chính sách KTNT.

Hình thức giám sát của HĐND được thực hiện thông qua các kỳ họp toàn thể, phiên họp của Thường trực HĐND, hoạt động giám sát của các ban HĐND hoặc các đoàn giám sát chuyên đề. Trong đó, giám sát chuyên đề giúp tập trung vào các vấn đề trọng tâm, cấp thiết. Hoạt động giám sát có thể triển khai toàn diện hoặc tập trung vào một số cơ quan, đơn vị đại diện, nhằm nâng cao hiệu quả và tính trọng tâm.

Quá trình thực hiện giám sát gồm các bước: lập kế hoạch, tổ chức giám sát, tổng hợp kết quả, đưa ra kiến nghị và theo dõi việc thực hiện kiến nghị sau giám sát. Việc lập kế hoạch cần dựa trên tình hình thực tiễn, ý kiến cử tri và các chính sách quan trọng. Trong quá trình giám sát, HĐND có thể phối hợp với chuyên gia để đảm bảo tính

khách quan. Sau giám sát, kiến nghị cần được theo dõi chặt chẽ để đảm bảo cơ quan chức năng thực hiện điều chỉnh phù hợp.

Hiệu quả của giám sát HĐND đối với phát triển KTNT có thể đánh giá qua các tiêu chí: mức độ phản ánh đúng thực trạng, hiệu quả của các kiến nghị giám sát, mức độ tiếp thu và điều chỉnh chính sách từ phía cơ quan hành chính, cũng như tác động thực tế đối với phát triển KTNT. Một hoạt động giám sát hiệu quả không chỉ phát hiện vấn đề mà còn thúc đẩy giải pháp thực tế, tạo ra thay đổi tích cực trong quản lý và điều hành KTNT.

3. Kinh nghiệm giám sát của cơ quan dân cử đối với phát triển kinh tế nông thôn của một số tỉnh

Hoạt động giám sát của HĐND các cấp trong thời gian qua đã có nhiều chuyển biến tích cực, từng bước gia tăng cả về số lượng lẫn chất lượng. Đặc biệt, phương thức tổ chức giám sát đã có sự đổi mới theo hướng lựa chọn những vấn đề cấp thiết của địa phương để tập trung giám sát, đảm bảo tính hiệu quả và thực tiễn (Le, 2023). Trong đó, tỉnh Quảng Bình, Thái Nguyên và Hải Dương là các địa phương điển hình với nhiều bài học kinh nghiệm đáng học tập.

3.1. Kinh nghiệm từ tỉnh Quảng Bình

Trước đây, kinh tế nông thôn tỉnh Quảng Bình đối diện với nhiều khó khăn như tốc độ tăng trưởng chậm, cơ cấu kinh tế chưa hợp lý, hạ tầng thiếu đồng bộ, hệ thống giao thông và thủy lợi chưa đáp ứng nhu cầu sản xuất. Nhiều dự án phát triển nông thôn chưa hiệu quả cao do thiếu công tác giám sát chặt chẽ trong triển khai (Nguyen, 2012; Quang Binh Provincial Statistics Office, 2012, 2013, 2014).

Chương trình Mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới tại tỉnh Quảng Bình được triển khai từ năm 2010 theo chủ trương chung của Chính phủ, với mục tiêu cải thiện cơ sở hạ tầng, nâng cao đời sống người dân và thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn bền vững. Tuy nhiên, trong giai đoạn đầu, kết quả đạt được chưa hoàn toàn đáp ứng kỳ vọng. Đến năm 2015, mặc dù một số địa phương trong tỉnh đã có sự chuyển biến tích cực, nhưng tiến độ chung vẫn chậm so với kế hoạch. Nguyên nhân chủ yếu là do thiếu

nguồn lực tài chính, sự phối hợp giữa các cấp chính quyền chưa đồng bộ, và nhận thức của một bộ phận người dân về vai trò của chương trình còn hạn chế. Đặc biệt, một số tiêu chí quan trọng như giao thông nông thôn, thu nhập bình quân đầu người và bảo vệ môi trường chưa đạt yêu cầu.

Nhằm khắc phục những tồn tại này, HĐND tỉnh Quảng Bình đã đổi mới phương thức giám sát, tập trung vào các vấn đề trọng tâm thông qua giám sát chuyên đề về Chương trình Mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới (2021). Kết quả giám sát cho thấy nhiều xã trong tỉnh chậm tiến độ do thiếu nguồn vốn và cơ chế triển khai chưa đồng bộ. Từ đó, HĐND tỉnh đã đề xuất Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh điều chỉnh cơ chế phân bổ ngân sách, ưu tiên hỗ trợ các địa phương gặp khó khăn, đồng thời rà soát lại các dự án đầu tư để tránh tình trạng dàn trải, kém hiệu quả. Bên cạnh đó, HĐND cũng yêu cầu UBND tỉnh tăng cường phối hợp giữa các sở, ban, ngành nhằm đảm bảo sự thống nhất trong triển khai chương trình. Ngoài ra, để nâng cao hiệu quả thực hiện, HĐND đề xuất đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức của người dân về vai trò và lợi ích của chương trình, khuyến khích sự tham gia tích cực từ cộng đồng địa phương.

Nhờ các hoạt động giám sát của HĐND tỉnh, tình hình phát triển KTNT tại tỉnh Quảng Bình đã có những chuyển biến tích cực trong giai đoạn gần đây. Sau khi triển khai giám sát của HĐND, tốc độ tăng trưởng KTNT đã có sự tăng bình quân 2,5%/năm từ năm 2016 đến 2021, vượt cao hơn 0,5% so với giai đoạn trước đó. GRDP khu vực nông thôn năm 2021 đạt 18.500 tỷ đồng, tăng 7,2% so với năm 2020. Cơ cấu KTNT cũng có cải thiện đáng kể, với tỷ trọng nông nghiệp giảm từ 58% năm 2016 xuống còn 52% năm 2021, trong khi tỷ trọng công nghiệp - xây dựng và dịch vụ tăng lên (Quang Binh Provincial Statistics Office, 2022).

Những đổi mới trong hoạt động giám sát của HĐND tỉnh Quảng Bình đã góp phần quan trọng vào việc nâng cao hiệu quả thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới, tạo động lực thúc đẩy phát triển KTNT bền vững. Kinh nghiệm từ Quảng Bình cho thấy vai trò quan trọng của giám sát trong việc đảm bảo tính minh bạch, hiệu quả của các chương trình phát triển kinh tế - xã hội

tại địa phương, là bài học quý giá cho các tỉnh thành khác trên cả nước.

3.2. Kinh nghiệm từ tỉnh Thái Nguyên

Trước khi HĐND tỉnh Thái Nguyên đẩy mạnh giám sát, kinh tế nông thôn của tỉnh còn nhiều hạn chế. Giai đoạn 2010-2015, tốc độ tăng trưởng kinh tế chỉ đạt 2,5%/năm, thấp hơn mức trung bình cả nước. Hạ tầng nông thôn chưa đồng bộ, đặc biệt hệ thống tưới tiêu quy mô nhỏ và đường liên xã chưa được bê tông hóa, thường bị gián đoạn vào mùa mưa lũ. Thị trường tiêu thụ nông sản hoạt động theo phiên, làm tăng chi phí giao dịch và giảm lợi nhuận của nông hộ. Nhìn chung, cơ sở hạ tầng lạc hậu chưa đáp ứng yêu cầu sản xuất hàng hóa (Cao Thị Yến, 2012). Cơ cấu kinh tế mất cân đối khi nông nghiệp chiếm 60%, trong khi công nghiệp - dịch vụ phát triển chậm. Tỷ lệ hộ nghèo cao, khoảng 17% năm 2015, đặc biệt tại vùng dân tộc thiểu số. Những hạn chế này tác động tiêu cực đến đời sống người dân và làm chậm quá trình phát triển kinh tế nông thôn.

Nhằm khắc phục những tồn tại trên, HĐND tỉnh Thái Nguyên đã tăng cường giám sát để điều chỉnh chính sách phù hợp thực tiễn. Một số hoạt động giám sát điển hình bao gồm:

Thứ nhất, giám sát đầu tư hạ tầng nông thôn. Năm 2018, HĐND tỉnh triển khai giám sát chuyên đề về đầu tư hạ tầng nông thôn, phát hiện nhiều dự án dở dang do thiếu vốn, phân bổ ngân sách chưa hợp lý, dẫn đến công trình kém hiệu quả. Để khắc phục, HĐND tỉnh đề xuất ưu tiên vốn cho công trình trọng điểm, tăng cường kiểm tra tiến độ thi công và huy động nguồn lực từ doanh nghiệp, cộng đồng để hoàn thiện hạ tầng.

Thứ hai, giám sát chính sách hỗ trợ giảm nghèo. Tỷ lệ hộ nghèo tại Thái Nguyên năm 2015 ở mức cao, đặc biệt tại vùng dân tộc thiểu số. Trong giai đoạn 2019-2020, tỉnh ban hành chính sách hỗ trợ sản xuất và giảm nghèo. HĐND tỉnh tổ chức giám sát hiệu quả phân bổ ngân sách, mức độ tiếp cận của người dân và tác động thực tế. Kết quả giám sát cho thấy nguồn lực hỗ trợ còn dàn trải, thiếu tập trung vào khu vực khó khăn nhất, sự phối hợp giữa các cấp chính quyền còn hạn chế, một số dự án sinh kế chưa hiệu quả. Trên cơ sở đó, HĐND tỉnh kiến nghị điều chỉnh phân bổ ngân sách theo hướng

tập trung hơn, tăng cường giám sát thực hiện các dự án hỗ trợ sinh kế và đề xuất chính sách dài hạn nhằm đảm bảo tính bền vững của chương trình giảm nghèo.

Thứ ba, giám sát phân bổ ngân sách phát triển kinh tế nông thôn (2021-2022). HĐND phát hiện một số địa phương chưa sử dụng hiệu quả ngân sách, vẫn tồn tại tình trạng đầu tư dàn trải. HĐND đề xuất điều chỉnh cơ chế phân bổ ngân sách, tập trung vào các chương trình trọng điểm thay vì dàn trải; công khai minh bạch việc sử dụng ngân sách, đảm bảo sự giám sát từ người dân và báo chí.

Nhờ những hoạt động giám sát trên, kinh tế nông thôn tỉnh Thái Nguyên đạt kết quả tích cực: tốc độ tăng trưởng giai đoạn 2016-2020 đạt 3,5%/năm, cao hơn 1% so với giai đoạn trước khi giám sát; tỷ lệ hộ nghèo giảm từ 17% (2015) xuống 10% (2020), đặc biệt tại các vùng khó khăn; hơn 85% đường giao thông nông thôn được bê tông hóa, tạo thuận lợi cho sản xuất và vận chuyển nông sản; chính sách hỗ trợ nông dân được điều chỉnh, nâng cao hiệu quả sản xuất và tiêu thụ nông sản (Thai Nguyen Provincial Statistics Office, 2021).

Những kết quả này cho thấy vai trò quan trọng của hoạt động giám sát của HĐND trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế nông thôn, đảm bảo các chính sách được thực thi hiệu quả và phù hợp với thực tiễn địa phương.

3.3. Kinh nghiệm giám sát từ tỉnh Hải Dương

Trước khi HĐND tỉnh Hải Dương tăng cường công tác giám sát, KTNT của tỉnh đối mặt với nhiều thách thức. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch chậm, tỷ trọng nông nghiệp vẫn chiếm ưu thế trong khi công nghiệp - dịch vụ chưa phát triển tương xứng. Nhiều dự án đầu tư vào nông thôn có quy mô nhỏ, thiếu liên kết với vùng nguyên liệu dẫn đến hiệu quả sản xuất thấp. Tình trạng đất thu hồi bị bỏ hoang gây lãng phí và bức xúc trong nhân dân. Công tác bảo vệ môi trường chưa được chú trọng, sản xuất chưa gắn với định hướng phát triển bền vững (Nguyen, 2012; Hai Duong Provincial Statistics Office, 2012, 2013).

Nhằm thúc đẩy phát triển KTNT phát triển bền vững hơn, HĐND tỉnh Hải Dương đã triển khai các đợt giám sát chuyên đề nhằm đánh giá

thực trạng, phát hiện vướng mắc và đề xuất giải pháp phù hợp. Công tác giám sát được thực hiện theo phương thức linh hoạt, tập trung vào các vấn đề cấp thiết của địa phương và những nội dung cử tri quan tâm.

Thứ nhất, giám sát các vấn đề nóng về đất đai, môi trường, quản lý ngân sách: HĐND tỉnh đã tổ chức các đoàn giám sát chuyên đề và khảo sát đột xuất đối với các vấn đề được phản ánh nhiều, điển hình như: Thực trạng thu gom, xử lý chất thải rắn sinh hoạt; việc thu tiền sử dụng đất và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất chưa đảm bảo tính minh bạch, các trạm y tế xã còn thiếu trang thiết bị, ảnh hưởng đến chất lượng khám chữa bệnh tại tuyến cơ sở. Sau giám sát, HĐND tỉnh đã đề xuất UBND tỉnh chỉ đạo các sở, ngành liên quan thực hiện giải pháp khắc phục kịp thời. Những vướng mắc trong quản lý nhà nước được tháo gỡ, hiệu quả thực thi chính sách được cải thiện đáng kể.

Thứ hai, giám sát thông qua tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo: HĐND tỉnh Hải Dương đã đẩy mạnh tiếp xúc cử tri, tiếp nhận và xử lý khiếu nại liên quan đến đất đai, môi trường và chính sách nông thôn. Trong quá trình tiếp công dân, nhiều vấn đề nổi cộm đã được phát hiện, chẳng hạn: Quy hoạch đất đai chưa hợp lý, gây khó khăn cho người dân trong sản xuất và sinh hoạt; Việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất còn nhiều bất cập, làm phát sinh tranh chấp và khiếu kiện kéo dài. Để giải quyết những vấn đề này, HĐND tỉnh đã tổ chức các phiên họp chất vấn UBND tỉnh, yêu cầu làm rõ trách nhiệm của các cơ quan chức năng và đưa ra giải pháp xử lý cụ thể. Kết quả là nhiều trường hợp khiếu nại được xem xét và giải quyết minh bạch hơn, hạn chế tranh chấp kéo dài (Trần Thị Thu Thủy, 2016).

Thứ ba, đổi mới phương thức giám sát thông qua khảo sát thực tế: Trước khi triển khai giám sát chính thức, HĐND tỉnh đã đổi mới phương thức làm việc bằng cách tổ chức các đoàn khảo sát thực tế. Các đoàn này đến trực tiếp các địa phương để trao đổi nhanh với người dân, nắm bắt thực tế về sinh kế và đời sống của họ; quan sát thực địa, đánh giá tác động của chính sách đối với từng khu vực nông thôn. Nhờ cách tiếp cận thực tiễn này, công tác giám sát trở nên hiệu quả hơn, đảm bảo phản ánh đúng thực trạng và đề xuất giải pháp sát với nhu cầu của người dân (Phong, 2024).

Nhờ tăng cường giám sát, KTNT tỉnh Hải Dương đã đạt được một số kết quả tích cực: Tốc độ tăng trưởng KTNT đạt 3,8%/năm giai đoạn 2016-2020, cao hơn 1,6% so với giai đoạn trước khi đẩy mạnh giám sát. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch tích cực, tỷ trọng công nghiệp - dịch vụ tăng, giúp KTNT phát triển bền vững hơn. Tỷ lệ hộ nghèo giảm từ 10% xuống còn 8% vào năm 2020, thu nhập bình quân đầu người tăng đáng kể. Việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất trở nên minh bạch hơn, hạn chế tranh chấp đất đai. Công tác xử lý chất thải rắn sinh hoạt được cải thiện, góp phần bảo vệ môi trường nông thôn (Hải Dương Provincial Statistics Office, 2021).

Những kinh nghiệm giám sát từ tỉnh Hải Dương cho thấy vai trò quan trọng của HĐND trong việc giám sát thực thi chính sách, đảm bảo tính minh bạch, hiệu quả và thúc đẩy phát triển KTNT bền vững.

4. Bài học rút ra cho tỉnh Ninh Bình

Dựa trên kinh nghiệm giám sát của HĐND các tỉnh Quảng Bình, Thái Nguyên và Hải Dương, có thể rút ra một số bài học quan trọng để nâng cao hiệu quả giám sát của HĐND tỉnh Ninh Bình trong phát triển KTNT. Những bài học này bao gồm nội dung giám sát, phương thức giám sát và quá trình thực hiện giám sát.

Thứ nhất, về nội dung giám sát: Cần tập trung vào các vấn đề trọng tâm, bức xúc của KTNT. Kinh nghiệm từ các tỉnh cho thấy giám sát hiệu quả cần xác định các lĩnh vực ưu tiên dựa trên thực tiễn địa phương. HĐND tỉnh Ninh Bình có thể tập trung vào các lĩnh vực:

- Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn: Theo dõi sự phát triển của công nghiệp chế biến, dịch vụ nông nghiệp và du lịch nông thôn để đảm bảo KTNT phát triển theo hướng hiện đại, bền vững.

- Quản lý đất đai và quy hoạch: Giám sát việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, sử dụng đất nông nghiệp, tình trạng đất bỏ hoang hoặc sử dụng sai mục đích, đặc biệt trong bối cảnh phát triển khu du lịch sinh thái và nông nghiệp công nghệ cao.

- Hạ tầng và dịch vụ công: Kiểm tra chất lượng đường giao thông nông thôn, hệ thống

thủy lợi, cơ sở y tế, giáo dục để đảm bảo đáp ứng nhu cầu phát triển KTNT.

- Môi trường và phát triển bền vững: Đánh giá việc xử lý rác thải sinh hoạt, nước thải trong sản xuất nông nghiệp, hạn chế ô nhiễm ảnh hưởng đến đời sống người dân.

Thứ hai, về phương thức giám sát: Cần kết hợp linh hoạt nhiều hình thức giám sát. Kinh nghiệm từ các tỉnh cho thấy việc áp dụng đa dạng phương thức giám sát giúp nâng cao hiệu quả thực thi chính sách. HĐND tỉnh Ninh Bình có thể tham khảo:

- Giám sát chuyên đề: Lựa chọn một số vấn đề cấp bách của KTNT để tổ chức giám sát chuyên sâu, có sự tham gia của các chuyên gia, nhà khoa học nhằm đề xuất giải pháp thực tiễn.

- Giám sát đột xuất: Kiểm tra những vấn đề nổi cộm như ô nhiễm môi trường, quy hoạch treo, đất đai tranh chấp, đảm bảo kịp thời phát hiện sai phạm.

- Giám sát thông qua tiếp xúc cử tri: Tăng cường tiếp xúc với nông dân, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp để kịp thời nắm bắt những khó khăn, kiến nghị thực tế.

- Giám sát thực địa: Trước khi tổ chức giám sát chính thức, HĐND có thể triển khai khảo sát thực tế tại các địa phương để thu thập thông tin từ cơ sở, nâng cao tính chính xác của kết luận giám sát.

Thứ ba, quá trình thực hiện giám sát: Cần đảm bảo tính chủ động, minh bạch và hiệu quả. HĐND tỉnh Ninh Bình có thể thực hiện các hoạt động:

- Tăng cường phối hợp với các cơ quan chuyên môn: HĐND tỉnh cần làm việc chặt chẽ với UBND, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Tài nguyên và Môi trường để có cơ sở dữ liệu đầy đủ, khách quan.

- Công khai kết quả giám sát: Công bố các phát hiện giám sát một cách minh bạch để tạo áp lực đối với các đơn vị thực thi chính sách.

- Giám sát sau kết luận: Đảm bảo các kiến nghị, giải pháp sau giám sát được triển khai thực tế, tránh tình trạng “giám sát xong để đấy”.

5. Kết luận

Việc lựa chọn Quảng Bình, Thái Nguyên và Hải Dương làm điển hình nghiên cứu xuất phát

từ những điểm tương đồng với Ninh Bình về điều kiện kinh tế - xã hội và hiệu quả trong công tác giám sát của HĐND. Qua phân tích, có thể rút ra ba nội dung quan trọng: Thứ nhất, Quảng Bình giám sát chặt chẽ việc xây dựng nông thôn mới và đầu tư hạ tầng, giúp tránh tình trạng đầu tư dàn trải, nâng cao hiệu quả phát triển nông thôn; thứ hai, tỉnh Thái Nguyên chú trọng giám sát chính sách hỗ trợ sản xuất và giảm nghèo, đảm bảo chương trình hỗ trợ đúng đối tượng, tạo tác động dài hạn; thứ ba, tỉnh Hải Dương đổi mới phương thức giám sát, tập trung vào các vấn đề nóng như quản lý đất đai, bảo vệ môi trường, giúp chính quyền điều chỉnh chính sách kịp thời. Từ đó, HĐND tỉnh Ninh Bình có thể lựa chọn nội dung giám sát phù hợp thực tiễn địa phương, áp dụng các hình thức/phương thức giám sát phù hợp, đồng thời triển khai quá trình thực hiện giám sát một cách linh hoạt, tập trung vào trọng tâm kinh tế nông thôn, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý và thúc đẩy phát triển bền vững..

Tài liệu tham khảo

- Cao, T. Y. (2012). *Agricultural and rural development in poverty reduction in Thai Nguyen province*. [Doctoral Dissertation]. Academy of Social Sciences.
- Hai Duong Provincial Statistics Office. Hai Duong Provincial Statistical Yearbook, 2012, 2013, 2021.
- Hoang, P. (2004). *Vietnamese Dictionary*. Da Nang Publishing House.
- Institute of Linguistics (Ed.), & Hoang, P. (Ed.). (2004). *Vietnamese dictionary*. Da Nang Publishing House.
- Le, A. (2023). *Innovating forms and methods of People's Council oversight to ensure substantiality and align with local socio-economic development goals*. Vietnam National Assembly Electronic Portal. <https://quochoi.vn/tintuc/Pages/tin-hoat-dong-giam-sat.aspx?ItemID=80538>
- National Assembly of Vietnam. (2015). *Law on oversight activities of the National Assembly and People's Councils (Law No. 87/2015/QH13, promulgated on November 20, 2015)*.
- National Assembly of Vietnam. (2015). *Law on the organization of local government (Law No. 77/2015/QH13, promulgated on June 19, 2015)*.
- Nguyen, C. T. (2012). *Rural economic development in Quang Binh province in the process of industrialization and modernization*. [Doctoral Dissertation]. Ho Chi Minh National Academy of Politics and Public Administration.

- Nguyen, T. T. (2012). *Economic restructuring in rural areas of Hai Duong Province towards industrialization and modernization in the current context*. [Doctoral Dissertation].
- Phong, T. (2024). *Hai Duong Provincial People's Council innovates oversight activities*. Hai Duong Online Newspaper. <https://baohaiduong.vn/hdnd-tinh-hai-duong-doi-moi-hoat-dong-giam-sat-368769.html>
- Quang Binh Provincial Statistics Office. Quang Binh Provincial Statistical Yearbook, 2012, 2013, 2014, 2022.
- Thai Nguyen Provincial Statistics Office. Thai Nguyen Provincial Statistical Yearbook, 2021.
- Tran, T. D., & Tran, T. T. M. (2024). Concept, characteristics, and role of the oversight function of elected bodies in Vietnam. *Journal of Law & Development*. *Journal Law & Development*. <https://phapluatphattrien.vn/khai-niem-dac-diem-vai-tro-chuc-nang-giam-sat-cua-co-quan-dan-cu-o-viet-nam-d1929.html>
- Tran, T. T. T. (2016). The role of commune People's Committee oversight in implementing policies supporting citizens' participation in rural economic development in Hai Duong province. *Journal of Social Sciences and Humanities, Thai Nguyen University*, 20(3), 81–92.